Raadsvoorstel

Raadsvergadering	**Eenheid en opsteller**
31 mei 2021	Ontwikkeling & Advies
Commissie	E. Haverkort
commissie Algemene en Ruimtelijke zaken	**Portefeuillehouder**
	M.A. Schipper
	Programma
	Duurzaamheid & Milieu

Onderwerp

Regionale Energiestrategie en Regionale Structuur Warmte 1.0

Voorstel

De RES 1.0 Regio Noord-Veluwe inclusief de Regionale Structuur Warmte vast te stellen;

Inleiding

De RES'en zijn regionale samenwerkingsverbanden tussen provincie, gemeenten en waterschappen.

De RES is een strategische verkenning. Daarin staat hoe invulling gegeven kan worden aan de opgave uit het Klimaatakkoord met betrekking tot zon/wind en bovengemeentelijk aanbod warmte in relatie tot vraag naar warmte. De verkenning richt zich op 2030 met een doorkijkje naar 2050. De afspraken in het Klimaatakkoord vormen daarvoor de basis.

RES Regio Noord-Veluwe

Op basis van de startnotitie is gewerkt aan een concept RES die door de verschillende deelnemende gemeenten, het waterschap en de provincie is vastgesteld in de zomer van 2020. Daarin drie varianten. Met de kennis van het regionale participatieproces, de berekeningen van Liander aangaande systeemefficiency en de terugkoppeling van het Planbureau voor de Leefomgeving is gewerkt aan RES 1.0. Die ligt nu voor.

In de RES 1.0 doet de regio een bod waaruit blijkt hoe de deelnemende partijen uit de RES Regio Noord-Veluwe gezamenlijk tot keuzes zijn gekomen over het op grote schaal opwekken van duurzame elektriciteit en de regionale verdeling van warmte.

Beoogd effect

Met de RES 1.0 leveren we een waardevolle bijdrage aan de doelstelling van de regio om in 2050 energieneutraal te zijn, waarbij we streven naar 55% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. We committeren ons aan het realistische bod RES 1.0 en we geven een doorkijk naar de verdere opgaven en ontwikkelingen op weg naar RES 2.0.

Proces

Voorafgaand aan het opstellen van de drie varianten, beschreven in de concept RES, is een proces doorlopen met meer dan honderd actief betrokken unieke stakeholders, gemeenten en provincie. In meerdere ateliers is op themaniveau en regionaal niveau gewerkt aan het zoeken naar kansrijke zoekgebieden en locaties, hun voorwaarden en mogelijke meekoppelkansen. Op themaniveau is het gesprek gevoerd over de mogelijkheden van grootschalige opwek op bedrijventerreinen, infrastructuur, agrarische gebieden, bos/heide, defensie, landgoederen en grote daken in de hele regio. Op regionaal niveau is vervolgens met meer dan 400 mensen van diverse stakeholders gewerkt aan een regionale lijn en samenhang in alle mogelijkheden vanuit de thema's. De omvang van de grootschalige opwek vraagt om een onderbouwing over de wijze waarop deze zich verhoudt tot ruimtelijke kwaliteit, koppelkansen, belemmeringen, maatschappelijk- en bestuurlijk draagvlak en systeem efficiëntie.

Richtinggevende onderwerpen bij het komen tot drie varianten

Vanuit het landschap en de omgevingskwaliteit is het belangrijk een beeld te krijgen van 'wat

het landschap kan dragen' en welke waarden stakeholders er aan toekennen. Dat is voor ieder landschapstype verschillend, al naar gelang de kenmerken en samenhang. Wanneer is er een 'te veel' in dichtheid en maat? En wanneer is de kwaliteit en landschapsstructuur dermate, dat de energieopwekking een deel van het type landschap kan worden? Clustering van energie-opwek én koppeling aan infrastructuur, bedrijvigheid en gebouwen of erven wordt over het algemeen als belangrijk gezien bij de locatiekeuze van opwek in het landschap. Ook zijn wettelijke afstanden vanuit veiligheid en hinder en ruimtelijk beleid rondom Natura2000 en GNN een richtinggevend aspect geweest. Zo zijn bijvoorbeeld geluidsnormen, veiligheidsafstanden, beschermde natuurgebieden en laagvliegroutes op kaart gezet. Dit beleid en de wettelijke afstanden zijn richtinggevend, maar met die aantekening, dat ze richting de toekomst aan verandering onderhevig kunnen zijn. Een aanleiding voor verandering kan binnen de regio gevonden worden, maar ook op provinciaal, landelijk en zelfs Europees niveau. Zo zijn op dit moment de bosrijke gebieden voor wat betreft wind vermeden, dit vanwege de Natura2000 status en omdat het niet haalbaar is om voor 2030 in dit gebied windenergie te realiseren. Een belemmerende woning kan met de status molenaarswoning ineens ruimte opleveren voor een of twee extra turbines en nabij gasleidingen kan met extra veiligheidseisen toch realisatie van duurzame opwek mogelijk zijn. Met name voor windenergie zijn de huidige belemmeringen sturend geweest.

Als derde is de techniek en infrastructuur onderdeel van het onderzoek geweest. Efficiëntie en benodigde investeringen zijn reden om een gebied als kansrijk of minder kansrijk te beoordelen. Zo kwam bij verschillende ateliers al naar voren dat clusteren van windenergie, en niet verspreid over de regio, de voorkeur verdient. En dat een goede balans tussen wind en zon nastrevenswaardig is met het oog op het beperken van maatschappelijke kosten. Ook het clusteren van wind en zon op één locatie leidt tot het combineren van opwek op één kabel zodat er maar één gezamenlijke stekker nodig is. Aangezien het aantal 'stekkers' beperkt is, helpt dit om meer ontwikkelingen aan te kunnen sluiten. Dit is wenselijk vanuit ruimtelijke kwaliteit (voorkomen van verrommeling) en gunstig voor de net efficiëntie.

Bij het komen tot de drie varianten van de concept-RES, zijn vanuit de bovenstaande combinatie oplossingsrichtingen zoals wind langs de Drontermeerkust en solitaire dorpsmolens in de regio afgevallen als reële opties.

Tijdens de ateliers is met de betrokken stakeholders gezocht naar locaties in samenhang met eerder genoemde richtinggevende onderwerpen. Ook de meer complexe of gevoelige gebieden zijn we niet uit de weg gegaan. De betrokkenheid van stakeholders was groot. Vanuit de stakeholders is ook een goede inhoudelijke argumentatie verkregen en verfijning gemaakt in de keuze voor zoekgebieden en bouwstenen. Alles om met elkaar de overtuiging te hebben dat alles is onderzocht en op juiste wijze is onderbouwd.

Van drie varianten naar één regionaal verhaal

Gedurende de afgelopen maanden is vanuit verschillende informatiebronnen input gekomen op die drie varianten. Al die input is verzameld en samengevat en gewogen. Het gaat dan om input uit:

- Digitale stakeholderenquête
- Burgerconsultatieronde in de vorm van een fysieke enquête, een digitale participatietool en een informatiebijeenkomst voor inwoners
- Moties, amendementen en raadsbesluiten
- Aandachtspunten van de provincie Gelderland
- Tussentijdse analyse PBL
- Impactanalyse en handreiking systeemefficiëntie van Liander
- Pilot RES/MER door Berenschot
- Onderzoek naar windenergie op en rondom de Veluwe
- Reacties maatschappelijke partijen

Sinds het indienen van de concept-RES zijn we, dankzij alle input uit bovenstaande informatiebronnen, een stap verder in het beoordelen van de onderdelen van de concept-RES op ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, kwantiteit en systeemefficiëntie. Alle input hebben we in dit document per zoekgebied en bouwsteen samengevat en verwerkt in conclusies en een zogenaamde redeneerlijn. Dit alles samen vormt de inhoudelijke onderbouwing van het voorstel voor één regionaal verhaal. Het doel is om hiermee een belangrijk onderdeel van de RES 1.0 op papier te hebben staan en zo toe te werken naar een goed onderbouwd en haalbaar bod.

Bevoegdheid/Juridisch kader

Nvt

Eerdere besluitvorming en kaders

16 december 2019: vaststellen startnotitie

22 april 2020: vaststellen concept bod in de stuurgroep Noord-Veluwe

21 september 2020: vaststellen concept bod

21 april 2021: vaststellen RES 1.0 en RSW in stuurgroep Noord-Veluwe

Argumenten

1.1 De RES 1.0 geeft duidelijkheid welke uitgangspunten en spelregels we in de regio hanteren om tot een duurzame energieopwekking te komen.

2.1 De RES 1.0 dient uiterlijk begin juli 2021 te zijn ingediend bij het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES) en het Planbureau Leefomgeving (PBL).

Om de RES 1.0 tijdig in te kunnen dienen bij het NPRES en PBL dienen de volksvertegenwoordigers (raden, staten en AB leden) uiterlijk 8 juli 2021 een besluit te nemen over de RES 1.0. Dit besluit zal aan de werkgroep worden teruggekoppeld inclusief de reacties op de RES 1.0. Verwerking van de reacties op de RES 1.0 wordt meegenomen in het traject naar uitwerking RES 2.0.

Enkele gemeenten in de Regio Noord-Veluwe besluiten in de eerste week van juli 2021 over RES 1.0. De werkgroep zal daarom uiterlijk 9 juli het bod aanbieden aan het NPRES en het PBL.

3.1 De reacties op het bod RES 1.0 kunnen worden verwerkt in een oplegnotitie.

De werkgroep verzamelt alle reacties/wensen/bedenkingen op het bod RES 1.0 in een oplegnotitie. Deze zal samen met het bod RES 1.0 worden ingediend bij het NPRES en PBL. De inhoud zal worden betrokken bij het verdere proces op weg naar RES 2.0.

Kanttekeningen

1.1 Ook wanneer raden/staten/AB niet instemmen met de RES 1.0 zal deze worden ingediend bij het NPRES en PBL.

Het opstellen van de RES is een gezamenlijk regionaal proces. In de startnotitie, zoals door alle volksvertegenwoordigers is vastgesteld, zijn afspraken vastgelegd over de opgave, het proces, de op te leveren resultaten, de uitgangspunten en ‘spelregels’ die we hanteren. Voor het besluitvormingstraject is hierin opgenomen dat we consensus als uitgangspunt hanteren. Wanneer een overheidspartner zich niet kan scharen achter het bod RES 1.0 zal hiervan - bij het aanbieden van de RES 1.0 aan het NPRES en PBL - aantekening worden gemaakt onder opgave van redenen.

2.1 Amendementen van de raad hebben alleen betrekking op eigen gemeente.

Besluiten van de volksvertegenwoordigers (raden/staten/AB) hebben betrekking op hun eigen organisatie. Als het bod RES 1.0 wordt geamendeerd, dan geldt dit besluit dus alleen voor deze partij. Wel wordt hiervan een aantekening gemaakt bij het indienen van het bod RES 1.0.

Financiën

Het Rijk heeft aan alle regio’s een decentralisatie-uitkering toegekend om te komen tot een RES 1.0 De gemeente Oldebroek heeft deze middelen ontvangen, aangezien zij opdrachtgever en kasbeheerder is voor het RES-proces. Uit deze middelen worden de uren en middelen gedekt. Tot het moment van vaststelling RES 1.0 zijn er geen financiële gevolgen. Voor het traject naar RES 2.0 dienen opnieuw financiële afspraken te worden gemaakt. De verwachting is dat deze in de lijn liggen van de benodigde middelen voor de RES 1.0. De financieringsafspraken voor RES 2.0 zullen verlopen via de stuurgroep RES Regio Noord-Veluwe en via het Regionaal Ambtelijk Overleg Duurzaamheid.

Communicatie

De RES 1.0 en de RSW zijn openbaar en worden gepubliceerd via de website: www.energiestrategienv.nl

Uitvoering

Planning

Uiterlijk 8 juli 2021 dienen de volksvertegenwoordigers (raden/staten/AB) een besluit te nemen over het bod RES 1.0. De werkgroep zal van dit besluit en de reacties op het bod RES 1.0 op de hoogte worden gesteld. Het bod RES 1.0 zal uiterlijk 9 juli 2021 bij het NPRES en PBL worden ingediend, tezamen met alle ontvangen reacties. Het proces van de regionale energiestrategie houdt met de vaststelling van de RES1.0 op 1 juli 2021 niet op en loopt direct door richting het voortgangsmoment van RES 2.0. Daarom is het belangrijk dat de samenwerking na 1 juli wordt voortgezet.

Voor de uitwerking richting RES 2.0 ligt het accent op het lokale gesprek. Samen willen we de volgende stappen gaan zetten op weg naar de uitwerking van het RES bod 2.0, 3.0 en verder. Verder zullen de ruimtelijke afspraken verder uitgewerkt worden en zal de RES geborgd moeten gaan worden in de omgevingsvisie. Ook de voorbereiding van de realisatie van de opgave binnen de regio zal in het proces RES 2.0 verder worden uitgewerkt.

De regio stuurt daarbij op het vergunnen van de initiatieven die tezamen het bod realiseren voor 31 december 2025. Het eerstvolgende formele rapportagemoment is voorzien in 2023 met RES 2.0.

Hattem, 26 april 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

1	Aanbiedingsbrief RES 1.0 aan colleges en raden d.d. 21 april 2021
2	RES 1.0 zoals vastgesteld in de stuurgroep van 21 april 2021
3	RSW 1.0 zoals vastgesteld in de stuurgroep van 21 april 2021
4	Notitie reflectie van gemeenteraden en algemeen bestuur waterschap op document ‘Inhoudelijke richting voor het regionale verhaal van de RES 1.0 en beantwoording.
5	Netimpactanalyse op RES 1.0 door Liander